

Verslag Erfgoedcommissie dinsdag 7 september 2021

Aanwezig: Steven Demont, Kristien Hermans, Walter Sevenants, Roan Vercammen

Verontschuldigd: Nele Beyens, Johan Bonnast, Chris Borgions, Danny Claes, Kristien Goeminne, Paul Van Leest, Henri Vannoppen

I. Werking erfgoedcommissie

- Goedkeuring verslag vergadering 07/07/2021
Het verslag wordt door de leden goedgekeurd.
- Goedkeuring (pre)adviezen verleend via email
De (pre)adviezen worden door de leden goedgekeurd.

II. Bestuur & beleid

- COVID-19 maatregelen: terug fysieke vergaderingen?

In het licht van de recente versoepelingen van de coronamaatregelen heeft het college vorige woensdag beslist dat vergaderingen opnieuw fysiek kunnen georganiseerd worden vanaf de maand oktober.

De vergaderingen kunnen uiteraard nog steeds digitaal georganiseerd worden, maar indien de adviesraad dit wenst kan het ook fysiek onder voorwaarde dat er een voldoende grote zaal beschikbaar is en de leden van de adviesraad in het AC en tijdens de vergadering het mondkmasker aanhouden. De voorzitter organiseert een bevraging onder de leden naar waar hun voorkeur uitgaat.

- Erfgoedstichting Vlaams-Brabant: toetreding Kortenberg

De toetreding tot de erfgoedstichting Vlaams-Brabant werd op 6/9/2021 door de gemeenteraad goedgekeurd.

II. Dossiers RO – pre-advies

Geen dossiers behandeld.

III. Dossiers RO – advies

Geen dossiers behandeld.

IV. Dossiers RO – opvolging vergunning (OE)

- **EK Dorpsplein 10 (WZC) (code 2/2) - MT-onderzoek & advies**

Steven gaat na wat het statuut is van dit pand m.b.t. de vastgestelde inventaris van waardevol bouwkundig erfgoed.

De erfgoedcommissie keurt volgend advies goed m.b.t. het hoofdgebouw van het voormalig klooster/pensionaat.

A. Kopgevel van volume B

De commissie gaat akkoord met het voorstel van ontwerp van de kopgevel van volume B zoals weergegeven op het 3D-model (zie afbeelding 1).

Afbeelding 1

B. Kleurstelling van het exterieur

De erfgoedcommissie is van mening dat de door de bouwheer voorgestelde kleurstelling in grijs tinten zorgt voor een vlak en somber beeld qua clair-obscur en helderheid. Bij een neoclassicistische gevel met een natuursteenimitatie-bepleistering met schijnvoegen type “*Pierre de France*” hoort eerder een meer karaktervolle kleurstelling, architectuurmonochromie, gebaseerd op een zandkleurig beige.

Daarom schrijft de erfgoedcommissie volgende kleurstelling voor:

- Blauwe hardsteen (sokkels, risalieten, deuromlijsting, ...): onbepleisterd en onbeschilderd
- Plintbepleistering: S 3502-G = KEIM 9466 (blauwe hardsteen imitatie)
- Bepleistering voor-, zij- en achtergevels en gevelijsten (natuursteenimitatie *Pierre de France*): NCS S 1010-Y20R = KEIM 9253
- Kroonlijsten, médaillon & beelden, klokkentoren, ramen: NCS S 0603-y20r = KEIM 9339
- Bestaande deuren: vernissen, bij voorkeur licht eiken

C. Onderdelen MT-advies AM.Consult

1) Bepleistering

Het advies voor de bepleistering geldt voor alle historische gevels.

Op basis van oude foto's blijkt dat op de achtergevel een natuursteenimitatiebeploistering met schijnvoegen was aangebracht. Ook was een lage plint aanwezig. De natuursteenbeploistering kon door de aannemer nog vastgesteld worden ter hoogte van de 1ste en 2de verdieping, niet op het gelijkvloers. Sporen van een plint werden niet aangetroffen.

De erfgoedcommissie schrijft volgende opties voor de afwerking van de achtergevel voor:

- Optie 1:
  - Plint in NHL 5 of kalktraspleister, hoogte en profilering idem dan noordgevel.
  - Rest van de gevel: behoud en herstel van de natuursteenimitatie met schijnvoegen.
- Optie 2:
  - Luifel terugplaatsen
  - Onder luifel: vlakke beploistering, eventueel met lage plint (cf. oude foto)
  - Boven luifel: behoud en herstel van de natuursteenimitatie met schijnvoegen.

Afbeelding 2.

Afbeelding 3.

5) Regenwaterafvoer

De erfgoedcommissie gaat akkoord met een verfsysteem op alkydebasis voor de kroonlijsten.

6) Blauwe hardsteen

De erfgoedcommissie gaat akkoord met luchtgommen d.m.v. ibix.

8) Smeedijzeren hek voorgevel

De erfgoedcommissie adviseert volgende behandeling: droog stralen, koud verzinken met zinkverf type ZINGA. Hierna tussenlaag voor laagdikteopbouw en afwerking in alkyd. Thermisch verzinken / verzinken door onderdompeling is te allen tijde te vermijden.

10) Torenkruis op wereldbol

De aannemer bevestigde dat geen sporen van vergulding vastgesteld werden op het kruis en de wereldbol.

De erfgoedcommissie schrijft volgende behandeling voor:

- De koperen mantel absoluut NIET behandelen met citroenzuur! Citroenzuur dringt in en zal blijven corroderen, zeker bij interkristallijne corrosie en barsten. Chemisch decaperen of voorzichtig stralen.
- Het ijzeren geraamte is waarschijnlijk erg slecht door elektrogalvanische corrosie en heeft wellicht extra aandacht nodig. Hier wordt best een buffer tussen het koper en het smeedijzer aangebracht.

11) Bronzen klok, klokkenstoel, luibalk, luidwerk en bronzen klok

De erfgoedcommissie schrijft volgende behandeling voor:

- De bronzen klok absoluut NIET behandelen met citroenzuur! De patina van de klok moet behouden blijven (zeker omdat deze samen met de houten klokkenstoel tentoongesteld zal worden). Daarom oppervlakkig reinigen (cf. *klok ontvetten met warm water en milde*

detergent, zacht schuren met nylon of hondsgrasborstels (bepaalde ankerborstels of afwasborstel) zeker geen metalen schuurmiddelen gebruiken) en met was behandelen.

- Het ijzeren luiwerk alleen licht aanstralen en in was zetten. Dus NIET blank stralen en zwart schilderen.

12.1) Houten buitenschrijnwerk - deuren

De erfgoedcommissie schrijft volgende behandeling voor:

- Het strippen van de houten deuren door stralen wordt eerst getest. Afhankelijk van het resultaat wordt de behandelingswijze aangepast (chemisch strippen of met warme afkrabbers).
- Na voorbereiding terug vernissen na eventuele kleurcorrectie: bij voorkeur licht eiken.

12.2) Houten buitenschrijnwerk - ramen

De drie boogvensters van de pronkgevel hadden oorspronkelijk een honinggraatpatroon (zie afbeelding 4) uitgevoerd met ijzeren T-profielen en gekleurd glas.

De erfgoedcommissie schrijft volgende werkwijze voor:

- **M.b.t. de kleinhoutverdeling**
  - **Optie 1: reconstructie van de honinggraatverdeling**
  - **Optie 2: kleinhoutverdeling zes/achtvaksvensters (vb. raamtype 27).**
- **De dikte van de waterlijst die ter hoogte van het kalf van deze ramen ligt als maatstaf nemen voor de dikte van het profiel van het kalf en de makelaar. Waterlijst en kalf moeten in één lijn liggen.**

De erfgoedcommissie adviseert om zwarte kunststof *spacers* tussen de glasbladen van het dubbelglas toe te passen (en aluminium *spacers* te vermijden).

Op de uitvoeringsplannen van de noord- en westgevel worden op 1ste en 2de verdieping ramen type 26 en 32 voorgesteld. Dit wijkt af van de vergunde plannen en de vroegere adviezen van de erfgoedcommissie. De erfgoedcommissie gaat niet akkoord met de voorgestelde raammodellen 26 en 32. Deze moeten, net als de andere raammodellen in de noordgevel, met een acht- en zesvaksverdeling uitgevoerd worden (vb. raammodel 27).

Afbeelding 4

De bouwheer stelt als een modern *floatglas* (enkel/dubbelzijdig) voor (cf. technische fiches Saint-Gobain).

Dit type glas is echter volledig vlak met een vrij strakke en harde reflectie tot gevolg. Hierdoor verliest deze historische gevel haar esthetische waarde en wordt ze als het ware levenloos. Anderzijds is de erfgoedcommissie van mening dat een ambachtelijk geblazen of getrokken glas (zoals toegepast in de 1ste helft van de 19de eeuw) voor deze historische gevel niet vereist is. Daarom schrijft de erfgoedcommissie volgende type beglazing voor:

- Glasoppervlak met een lichte onregelmatigheid: buitenblad van de dubbele beglazing in getrokken glas (type klassiek glas 1920-1960). Ter illustratie:
  - <http://www.newglasstech.com/?page=product&cat=Specialities&product=restauratieglas&lang=nl>
  - https://benl.saint-gobain-building-glass.com/sites/glassolutions.eu/files/2017-07/climaplus_noble_0.pdf
  - https://www.vanruysdael.nl/upload/documents/documenten_glas_nl/vanruysdael-glas.pdf

Dakbedekking

De erfgoedcommissie herinnert aan de toepassing van natuurleien Maaslandse dekking CUPA 4 Vlaams model als dakbedekking.

Borstweringen volume D

Op de uitvoeringsplannen van de noord- en westgevel ter hoogte van de vensteropeningen op de 1ste en 2de verdieping staan glazen borstweringen afgebeeld. Deze waren niet aanwezig op de vergunde plannen. Volgens de architect maken deze ramen deel uit van appartementen.

Omwille van comfort (verluchting) en onderhoud, moeten deze ramen open kunnen, waardoor een borstwering voor de veiligheid vereist is.

De erfgoedcommissie schrijft de plaatsing van borstweringen in kleurloos, niet reflecterend glas (zie voorschrift m.b.t. beglazing vensters) voor, koud geplaatst.

V. Onderhoud en herstel gemeentelijk patrimonium

- Gedenkplaat monument Kortenberg (Danny Claes)
Dit punt wordt verschoven naar volgende vergadering

VI. Publiekswerking en ontsluiting

- Openmonumentendag 2021 : 12/09/2021 Berkenhof

VII. Varia

- Op organiseert de gemeente Kortenberg een dag van de vrijwilligers van besturen en adviesraden. De leden van de erfgoedcommissie zijn ook uitgenodigd. Inschrijven is wel verplicht.

Volgende vergadering: woensdag 06/10/2021 20u00 – digitaal overleg (onder voorbehoud)